

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 360

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Ιωάννη Βρούτση

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 7224/22.4.2019 Ερώτηση με θέμα:
«Αποκατάσταση του Μεγάρου των Ιησουϊτών στη θέση Καλαμίτσια Μελάνων Νάξου»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 7224/22.4.2019 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Ιωάννη Βρούτση και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ο ημιορειπωμένος Πύργος - Ανάκτορο στα Καλαμίτσια (θέρετρο άλλοτε των Ιησουϊτών Νάξου) ανεγέρθηκε στην περιοχή των Μελάνων πιθανώς κατά τα έτη 1679-1683 από τον R. Saulger, ηγούμενο του τάγματος Ιησουϊτών Νάξου. Αποτέλεσε κέντρο αγροτικής παραγωγής και εκμετάλλευσης, καθώς και εξοχική κατοικία καθολικών μοναστικών ταγμάτων, των Ιησουϊτών (1683-1773), Λαζαριστών (1773-1877) και Σαλεσιανών μοναχών (1877-1927). Έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο με την Υ.Α. ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ27/63118/1414/9.11.1982, ΦΕΚ 3/Β/11.1.1983 με ζώνη προστασίας ακτίνας 200 μ. περιμετρικά.

Πρόκειται για τριώροφο επίμηκες κτήριο που αναπτύσσεται στον άξονα βορρά-νότου με πρόσοψη στα δυτικά και το οποίο περιλαμβάνει μεγάλη αίθουσα υποδοχής, παρεκκλήσιο, υπνοδωμάτια, μαγειρείο, ελαιοτριβείο και αποθηκευτικούς χώρους. Στον αύλειο χώρο στα ανατολικά διατηρούνται προσκτίσματα, στάβλοι, μαγειρεία, αποθήκες, περισσότερων, υδατοδεξαμενή και μεγάλοι αναλημματικοί τοίχοι. Το κτήριο πλαισιώνεται στα δυτικά από δύο μικρές και μία μεγάλη ανοικτή υδατοδεξαμενή, καθώς και από ένα σύστημα επάλληλων πλατωμάτων σχήματος Π, που διαμορφώθηκαν με λιθόκτιστους αναλημματικούς τοίχους για την ανάπτυξη αγροτικών καλλιεργειών και ελαιοδένδρων. Το συνολικό εμβαδόν των κτηριακών εγκαταστάσεων του θερέτρου ανέρχεται περίπου σε χίλια επτακόσια τετραγωνικά μέτρα (1700 τ.μ.).

Το κτήριο διατηρείται σήμερα σε ημιορειπιώδη κατάσταση και παρουσιάζει στατικά προβλήματα: αποκολλήσεις και καταπτώσεις δύο γωνιακών τμημάτων του, κατά τόπους ρηγματώσεις, αποσάρθρωση εξωτερικών και εσωτερικών επιχρισμάτων, κατάπτωση δωμάτων κτλ.

Μετά την αποχώρηση των Σαλεσιανών μοναχών το έτος 1927 τα Καλαμίτσια μαζί με όλη την περιουσία του τάγματος παραλήφθησαν από την Ρωμαιοκαθολική εκκλησία διανοία κυρίου. Τότε η αδελφότητα του Τιμίου Σταυρού, που είχε αρχικά παραχωρήσει την περιουσία της στο Τάγμα των Ιησουϊτών για να ιδρύσουν Μονή και Σχολή στη Νάξο ξεκίνησε δικαστικό αγώνα για την κυριότητα της περιουσίας, που δικαιώθηκε με την αρ. 39/1937 Απόφαση του Εφετείου Αιγαίου. Με βάση την απόφαση αυτή η έκταση του αγροκτήματος στα Καλαμίτσια ανέρχεται σε περίπου 170 στρέμματα. Ωστόσο, τον Οκτώβριο του 1944 μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και την αποχώρηση των Γερμανικών στρατευμάτων από το νησί οι

κάτοικοι των Μελάνων ξεσηκώθηκαν, εκδίωξαν τους τελευταίους Φράγκους ιδιοκτήτες από τα κτήματά τους και τρία χρόνια αργότερα απαλλοτριώθηκε το αγρόκτημα των Καλαμιτσιών μαζί με άλλες φράγκικες ιδιοκτησίες επάνω στο νησί με την Υ.Α. 125002/12.09.1947, ΦΕΚ 133/Β/16.09.1947, χωρίς να υπάρχει σαφής αναφορά στο ιδιοκτησιακό καθεστώς του Πύργου-Ανακτόρου.

Με το υπ' αρ. πρωτ. 2554/07.03.18 έγγραφο της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου διαβιβάστηκε προς την Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων Κείμενο Προγραμματικής Σύμβασης Πολιτισμικής Ανάπτυξης για την εκπόνηση Μελετών Αποκατάστασης του Ιστορικού διατηρητέου "Μεγάρου Ιησουιτών" στα Καλαμίτσια. Παράλληλα, με ηλεκτρονικό μήνυμα (01.06.2018) του Τμήματος Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας Νάξου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου περιήλθε στην ΕΦΑ Κυκλάδων δεύτερο σχέδιο κειμένου της Προγραμματικής Σύμβασης, το οποίο παρουσίαζε αρκετές διαφορές με το πρώτο. Ενδεικτικά, το πρώτο κείμενο αναφερόταν σε δύο μελέτες, ενώ το δεύτερο σε έξι.

Η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΠΟΑ ΕΦΑ Κυκλάδων εκφράζει επιφυλάξεις για την Προγραμματική Σύμβαση (μεταξύ ΥΠΠΟΑ, Περιφέρειας Ν. Αιγαίου και Ιδρύματος Τιμίου Σταυρού) καθώς απαιτούνται: α) διευκρίνιση της χρήσης του μνημείου που θα καθορίσει το είδος και το αντικείμενο των μελετών και β) διευκρίνιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και ιδιαίτερα της κυριότητας του μνημείου το οποίο δεν είναι εντελώς ξεκάθαρο όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου και προτείνει να αναληφθεί το διοικητικό – λογιστικό μέρος από την Περιφέρεια Ν. Αιγαίου ή το Ίδρυμα Τιμίου Σταυρού.

Κατόπιν των παραπάνω το ΥΠΠΟΑ επεξεργάζεται σχέδιο προγραμματικής σύμβασης για την αποκατάσταση του μνημείου.

Ωστόσο η Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων στο πλαίσιο των δυνατοτήτων της μερίμνησε κατά το έτος 2018 για την εκτέλεση των παρακάτω εργασιών στον Πύργο - θέρετρο:

1. Επείγουσα στερεωτική επέμβαση - ανάκτηση του αναλημματικού τοίχου του αύλειου χώρου νοτιοδυτικά του κτηρίου (μήκους περίπου 6 μ. και μέγιστου ύψους 3 μ.), ο οποίος είχε καταπέσει και έφραζε την διέλευση των όμβριων υδάτων με αποτέλεσμα την εισροή τους στο εσωτερικό του οικοδομήματος.

2. Κατασκευή διπλής αύλακας με μεταλλική εσχάρα εγκάρσια επί του αγροτικού χωματόδρομου που οδηγεί στο μνημείο, προκειμένου τα όμβρια ύδατα να διοχετευτούν σε υφιστάμενη παλαιά αύλακα και να απομακρυνθούν.

3. Καθαρισμοί της βλάστησης στον ανατολικό αύλειο χώρο του μνημείου και της πολύ πυκνής βλάστησης δυτικά με αποτέλεσμα να αποκαλυφθεί η μνημειώδης δυτική πρόσοψη του Πύργου. Καθαρισμοί και αποχρωματώσεις στα σωζόμενα δώματα του μνημείου προκειμένου να μην επιδεινωθεί η στατική τους κατάσταση.

Στο ίδιο πλαίσιο προγραμματίζεται η εκτέλεση επείγουσών στερεωτικών εργασιών σε στοχευμένα τμήματα του μνημείου, που αντιμετωπίζουν στατικά προβλήματα προκειμένου να αποτραπεί η επιδείνωσή τους.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΜΥΡΣΙΝΗ ΖΟΡΜΠΑ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικής Γραμματέως
2. ΔΒΜΑ
3. ΔΑΒΜΜ
4. ΕΦΑ Κυκλάδων
5. ΕΔΕΠΟΛ

Ακριβές Αντίγραφο
Κεντρικό Πρωτόκολλο
Γκούρλιας Γιώργος